

STOCKHOLMSKÄLLAN

► LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN: www.stockholmskallan.se

Nödbostäder i skuggan av hyreshus

■ ■ Högt uppe på kullen vid Roslagstulls sjukhus ligger ett lite hemligt bostadsområde. Många tittar frågande när namnet nämns: Ruddammen. Även om det förekommit både prostitution och styckmord i närområdet, är det numera en lugn plats lite i utkanten av Stockholms innerstad gränsande till Nationalstadsparken.

Text: Lena Karlsson

Namnet Ruddammen härstammar från ett antal fiskdammar som fanns i området. De tillhörde nu rivna Ingemarshofs gård belägen ungefär där buss 53 i dag har sin ändhållplats nära Roslagstull.

Slänten ner mot Valhallavägen kallades tidigare Körsbärshagen. Namnet låter idylliskt men här låg tidigare ett område med nödbostäder. De byggdes i ett par omgångar kring förra sekelskiftet för att lindra den akuta bostadsbristen. Husen var provisoriska längor i en eller två våningar och av trä. På fotografier från 1946 kan man se den skarpa kontrasten mellan nödbostäderna med sina odlingstäppor och de moderna nyuppförda bostadshusen i bakgrunden. Trähusen revs för att ge plats åt studentbostäder och studenthemmet Domus välkomnade sina första boende 1953.

”...familjer med minst fyra barn som fick flytta in i en tvåa på 42 kvadratmeter.

Lite längre upp på berget samlades stadens avfall på Östra sopstation. Hästskjutsarna rullade upp med både hushållsopor och gatusopor samt latrin för vidare transport till den större sopanläggningen i Lövsta. Verksamheten startade 1890 men det skulle dröja ytterligare drygt 10 år innan alla nödvändiga byggnader

fanns på plats: ett stall, ett bostadshus för befäl, ett logement för hämtningsarbetare och drängar, en verkstad och ett mindre stall för sjuka hästar. När hästarna försvann blev stallet omgjort till garage och i sjukstallet bands borstar till sopmaskiner. Alla dessa hus finns kvar än i dag och är integrerade i den nya bebyggelsen med olika verksamheter som till exempel förskola.

Alldeles i närheten av logementet ligger Stickelbärsvägen där Stockholms stad uppförde så kallade barnrikehus som stod inflyttningsklara 1936. De var tänkta att ge fattiga barnfamiljer en dräglig bostadssituation och många tidigare hyresgäster berättar om lyckan att få toalett, rinnande vatten och gaspis. Men mätt med dagens mått var bostäderna små. Det var bara familjer med minst fyra barn som fick flytta in i en tvåa på 42 kvadratmeter. En lägenhet har bevarats och renoverats av Stadsmuseet och förvisas ibland.

Det nya bostadsområdet i Ruddammen har redan 20 år på nacken. Det byggdes under åren 1989-92 och består av både hyreslägenheter och bostadsrätter samt kooperativa lägenheter. På de bilfria innergårdarna möter de ljusa nyfunktionalistiska bostadshusen den gamla sopstationens mörkröda tegel.

FATTIGA OCH RIKA. Nödbostäderna vid Ruddammen framför de nybyggda bostadshusen. FOTO LENNART AF PETERSENS 1946/STOCKHOLMS STADSMUSEUM